

MINNESANTECKNINGAR STRATEGISKT KUNDRÅD**TIDPUNKT** Fredag 2020-10-30 Plats: 09:00-12:00 Skypemöte

NÄRVARANDE Katarina Söderlund Hallstahammar, Therese Pettersson Sala, Anna-Karin Andersson Köping, Virpi Sieppi Surahammar, Maria Eriksson Skinnskatteberg, Ulrica Stefansson Västerås stad, Linnéa Möller Fagersta, Inger Wallenbert Rehabenheten Medicin, Erik Hedström Vårdval primärvård, Annica Winroth Habiliteringscentrum

AnneChristine Ahl HMC, Liselotte Eriksson HMC, Joakim Davies HMC

1 DELÅRSRAPPORT 2

Delårsrapport 2 till och med augusti för Hjälpmedelsnämnden redovisas utifrån perspektiven tillgänglighet, verksamhet/process, miljö, produktion, medarbetare och ekonomi. Verksamhetens ackumulerade resultat till och med augusti månad är 8,3 miljoner kronor. Prognostiserat helårsresultat är 5,6 miljoner kronor.

Hjälpmedelscentrum har ett bra resultat och hög tillgänglighet trots påverkan av Covid-19 pandemin.

Hjälpmedelscentrums framtidsbedömning innefattar bland annat att fler vårdbehov måste klaras med egenvård, hemsjukvård och avancerad hemsjukvård. Att hjälpmedel är nödvändiga för att upprätthålla arbetsmiljön i hemmet och frigör också personal till angelägna arbetsuppgifter. Hjälpmedelskostnaderna bör ses i ett hälsoekonomiskt perspektiv, för att kostnadseffektivt säkra en god vård. Samverkan mellan kommun och region är nödvändig för en god vård och är särskilt tydligt i hjälpmedelsområdet och besparingar riskerar att öka kostnaderna hos annan huvudman. Risker finns även att försämra situationen för den som lever med en funktionsnedsättning och dess närstående

Strategiskt kundråd har inga synpunkter på framtidsbedömningen.

Verksamheten har lyckats leverera hjälpmedel utifrån de behov som funnits samtidigt som förbättringsarbetet vidmakthållits.

Antalet förskrivningar av individmärkta hjälpmedel har minskat. Antal uthyrda medicintekniska hjälpmedel har ökat. Retur- och rekondärenden ökar.

Total uthyrningsgrad ökar till följd av att Hjälpmedelscentrums strategi med lageroptimering fungerar tillfredsställande

AnneChristine Ahl påtalar vikten av att arbeta aktivt med avvikelser eftersom de sätter igång förbättringsprocesser

2020-10-30

Ekonomi. Orsak till överskottet beror bland annat på lägre personalkostnader, mindre beställningar och inköp på grund av pandemin, ökad rekonditionering, förskjutning av en sängorder från Sala kommun

Beslut:

Informationen noteras

2 VERKSAMHETSPLAN

Utifrån dialog i strategisk kundråd, tjänstemannaberedning och nämnd samt utifrån Regionplan och förvaltningens anvisningar har ett förslag till verksamhetsplan utarbetats. Föreliggande förslag är fortfarande arbetsmaterial.

Kundöverenskommelserna det vill säga kundernas bedömning om hjälpmedelsbehov två år framåt bildar underlag till budget. Volymerna fluktuerar mellan månader och år vilket medför att Hjälpmedelscentrums kärnverksamhet är mycket svår att budgetera.

Hjälpmedelsnämndens viljeinriktning går igenom.

Föreliggande förslag presenteras och dialog förs om ev. behov av förändringar eller kompletteringar.

Kabinettsdesinfektorn kommer att bytas ut under 2021.

Ekonomi i balans fungerar enligt planerna. Inga prisökningar planeras under 2021.

HMC fortsätter arbetet med att öka andelen upphandlade hjälpmedel och fortsatt lageroptimering.

Synpunkt från Inger Wallenbert: Hjälpmedelscentrum flyttar till ny organisation från Nära Vård till Diagnostik – Behöver Strategiskt kundråd utökas för att öka kompetensen kring den medicinteknik som används i vården och det ökade behovet av medicinteknik i hemmet? AnneChristine Ahl tar med sig synpunkterna.

Strategiskt kundråd framför att verksamhetsplanen speglar både utmaningsdialog och viljeinriktning.

Beslut:

Strategiskt kundråd rekommenderar nämnden att ta beslut kring föreslagen verksamhetsplan.

3 NÄMNDINITIATIV FÖRSKRIVARTJÄNSTER PÅ HJÄLPMEDELSCENTRUM

Liselotte Eriksson rapporterar kring utredning utifrån nämndinitiativet att skapa förskrivartjänster på Hjälpmedelscentrum.

I dagsläget ser varken kommunerna eller regionen något aktuellt behov av förskrivare på Hjälpmedelscentrum. Saknas förskrivare borde det innebära att det helt saknas

2020-10-30

arbetsterapeuter och fysioterapeuter i kommunen. Det skulle innebära ett mer omfattande problem än att det saknas personal med förskrivningsrätt. Vid brist på förskrivare är det en intern organisationsfråga. Helhetsperspektivet anses som väsentligt för en god hjälpmedelsförskrivning. Det måste alltid finnas en motpart som kan förse förskrivare på Hjälpmedelscentrum med nödvändig information, vilket kan generera dubbelarbete.

Ett ökat samarbete mellan kommunerna och mellan kommunerna och primärvården se mer som en aktuell lösning.

Rapporten lägger fram två förslag till beslut:

Alternativ 1

Inget införande av förskrivartjänst på HMC.

Alternativ 2

Inrätta tjänst med förskrivningsrätt för hel/del av Hjälpmedelscentrums område. Hjälpmedelskonsulent ansvarar för genomförande av hela förskrivningsprocessen.

Kommun som nyttjar tjänsten betalar enligt timtaxa som då inkluderar bedömning, förskrivning, inträning, eventuell anpassning/specialanpassning och uppföljning.

Svårt att bedöma hur stort behov det finns att köpa tjänsten. Måste utvärderas tillsammans med parterna alternativ finansieras av resultatreglerade medel.

Beslut: Strategiskt kundråd rekommenderar nämnden att fatta beslut för alternativ 1 att inte tillsätta förskrivartjänst på Hjälpmedelscentrum. Rapporten lämnas till nämnden.

4 INKONTINENSHJÄLPMEDEL

Vid föregående möte beslutades att Strategiska kundrådet bejakade förslaget om uppdrag, utbildning och implementering av inkontinensombud men att strategiska kundrådets ville återkoppla till sin huvudman. Svar har inkommit från 6 kommuner som alla bejakar förslaget:

➔ **Hallstahammar och Skinnskatteberg och Surahammars kommun**

Inkontinensombud på varje enhet. Oklart vilken utbildning som genomförts. Förslaget är bra.

➔ **Fagersta kommun**

Inkontinensombud i verksamheterna.

➔ **Västerås stad**

Förslag är bra och en nödvändighet för att dels få sjuksköterskor och undersköterskor att få mer kompetens inom området samt att patienten ska känna sig trygg med att ha rätt inkontinensskydd baserat på utredning och utprovning. Genom utbildningen kommer undersköterskorna stärkas i sin

2020-10-30

viktiga roll. Med utbildning finns förbättrade chanser att också minska kostnaderna.

➔ **Köpings kommun**

Upplägget ser bra ut i dokumentet och det är genomförbart inom verksamheter.

Det som har saknats är påfyllning för ombuden, så väldigt positivt med en webb-utbildning (de som gjorts på verksamhetsnivå är inkontinensombudsträffar, besök av försäljare och visning av deras produkter/utbildning och årlig träff med inkontinensombuden via regionen) Upplägget till legitimerad personal så är den delen också bra!

Arbetet med att ta fram utbildning pågår.

Beslut:

Strategiskt kundråd rekommenderar tjänstemannaberedningen att godkänna förslag om uppdrag utbildning och implementering gällande Inkontinenshjälpmedel.

5 ELRULLSTOL

AnneChristine Ahl presenterar Rapport uppföljning av förskrivningsmönster (rapporten bifogas minnesanteckningarna)

En uppföljning av förskrivningsmönster av elrullstol har genomförts med analys av förskrivningsfrekvensen under perioden 2017 t.o.m. 2020 utifrån frågeställningarna:

- har förskrivningar av motordrivna rullstolar minskat totalt?
- har förskrivningarna i Västerås stad avvikit från andra kommuner i länet?
- finns det en tendens till förskjutning till drivaggregat för manuell rullstol?

Som en följd av pandemin har år 2020 uteslutits i vissa resultat

Uppföljningen innehåller också en omvärldsbevakning.

Resultatet visar bland annat att:

Förskrivningar av trehjulig elrullstol hade minskat 23 % år 2019, i jämförelse med år 2017.

Förskrivningar av fyrhjuliga elrullstolar¹ hade ökat 7 % år 2019, i jämförelse med år 2017.

Förskrivningar av drivaggregat hade minskat 22 % år 2019, i jämförelse med år 2017.

- Förskrivningen av trehjuliga elrullstolar har minskat 28 % i Västerås, jämfört med 16 % minskning i övriga kommuner tillsammans.
- Vid analys av alla kommuners förskrivningsmönster per 1000 invånare framkommer en stor variation gällande antal förskrivna elrullstolar samt att förskrivningen har minskat av både trehjuliga elrullstolar och drivaggregat.
- Förskrivning av drivaggregat har minskat 39 % i Västerås, jämfört med 5 % minskning i övriga nio kommuner tillsammans.

¹ inkl. elrullstolar som enbart används inomhus

2020-10-30

- Någon överförskjutning från trehjulig elrullstol till drivaggregat ses inte.

Vidare framkommer stora skillnader mellan kommuners beslutspraxis för bostadsanpassningsbidrag.

Hjälpmedelsstrateg Liselotte Eriksson presenterar en omvärldsbevakning rörande uppföljning av elrullstol. Sammanfattningsvis sker uppföljning väldigt olika, ofta via telefon ex efter 6 mån, 1 år etc. Bara vid behov görs hembesök
När ett ärende avslutats ansvarar patienten att ta kontakt med förskrivare. Indikation om behov av uppföljning kan också inkomma från personal eller tekniker.

Det framkommer vidare att förskrivare upplever en stor osäkerhet kring ansvaret när man avslutat ett ärende. Kommunen rapporterar inte över avslutade ärenden till primärvården.

På särskilda boenden finns en större kontroll om hur patienten hanterar sin elrullstol.

Förslag till ny handbokstext:

En första uppföljning av elrullstol ska ske vid 3-6 månader efter avslutad körträning.

- Uppföljning ska därefter ske minst 1 gång/år av måluppfyllelse och patientens användande av elrullstol samt ställningstagande om förskrivningen ska kvarstå.

Blanketten **Uppföljning av elrullstol** kan användas som stöd.

Skäl för återtagande av elrullstolen från patienten

- Om det finns brister i handhavande.
- Om elrullstolen inte sköts eller förvaras enligt anvisning trots upprepad information/instruktion från förskrivare.
- Om den eldrivna rullstolen inte användas kontinuerligt, minst 50 timmars körtid per år. Vid misstanke om låg användning kan förskrivare via arbetsorder begära att tekniker läser av elrullstolens körtid. Vid låg användning ska förskrivare göra ny behovsbedömning och ta ställning till om elrullstolen ska tas tillbaka.

Strategiskt kundråd påtalar att samverkan mellan specialistvård, primärvård och kommun behöver förbättras när det gäller elrullstolsförskrivningar.

Beslut:

Strategiskt kundråd noterar informationen om uppföljning av förskrivningsmönster och rekommenderar tjänstemannaberedningen och nämnden att godkänna förslag till handboksändring gällande uppföljning av elrullstol.

2020-10-30

6 UTBUDSBEGRÄNSNINGAR OCH HANDBOKSÄNDRINGAR

Inför 2021 föreslår Hjälpmedelscentrum utbudsbegränsning på**1. Vägfasta armstöd**

Motivering: Montering av dessa har skett via ansökan om bostadsanpassningsbidrag eftersom de ska monteras i badrum och det kräver särskild kompetens som inte finns på Hjälpmedelscentrum. Nu har minst en kommun slutat ge bidrag för montering. Förskrivningen av dessa är låg (8 st senaste 1,5 året). Behovet kan tillgodoses av andra produkter.

2. Designtillbehör

Motivering: har inte använts, ev behov kan beslutas enligt process för produkt utanför sortiment/ regelverk.

Övriga handboksändringar presenteras (bilaga bifogas)

Beslut:

Strategiskt kundråd rekommenderar tjänstemannaberedningen och nämnden att godkänna förslag om Handboksändringarna inklusive förslag på utbudsbegränsningar.

7 DUBBELFÖRSKRIVNING

Översyn av texten för dubbelförskrivning i handboken pågår.

Nuvarande text i Hjälpmedelshandboen har uppfattats svårtolkad och otydlig.

"Grundprincipen är att endast en uppsättning av ett hjälpmedel kan förskrivas. Med dubbelförskrivning menas att en person med funktionsnedsättning har behov av två funktionellt lika hjälpmedel med samma användningsområde.

Vid förskrivning till barn (under 20 år) kan dubbelförskrivning vara aktuell. Det kan vara aktuellt när det gäller:

- *speciell teknisk utrustning*
- *stora och tunga hjälpmedel då det kan vara orealistiskt att regelbundet transportera dessa mellan till exempel hemmet och skola.*

Trippelförskrivning medges inte."

Utformning av ny text behöver föras i dialog med förskrivarna vilket innebär att förslag på reviderad text kommer att presenteras på första strategiska kundrådet 2021.

Beslut:

Informationen noteras

2020-10-30

8 FORTSÄTTNING PÅ ÄRENDET KONTAKTVÄGAR, INFORMATION

Hjälpmedelscentrum har undersökt möjligheten att använda Cosmic Messenger som en digital kontaktväg mellan HMC och Rehabverksamheterna i länet.

Lösningen anses inte tillräckligt bra. Det går inte för HMC att endast skicka ut meddelanden utan det öppnas upp för ytterligare en inväg för olika typer av ärenden. Invägen för skriftliga ärenden till HMC, ska ske via arbetsplatsbrevlåda.

HMC kommer i första hand att skicka meddelanden som rör enskild patient förskrivande enhet via mail. Det behövs då en arbetsplatsbrevlådeadress.

Mailet kommer att innehålla Individnummer på hjälpmedlet och orsak till kontakt/uppföljning. Vid brådskande behov av kontakt med en förskrivare sker kontakt via telefon.

Enhetschef Helena Dahlberg kommer att skicka ut ett mail till Strategiskt kundråd med informationen och en begäran om mailadresser och telefonnummer för kontakt

Beslut:

Informationen noteras

9 INFORMATION FRÅN HUVUDMÄNNEN

Habiliteringscentrum: Covid påverkar verksamheten vilket innebär mycket prioriteringar bland annat till följd av VAB och sjukskrivningar hos personal.

Sala: Samma läge i Sala med mycket sjukskrivningar eftersom man ska vara hemma vid minsta symtom och även vänta på provsvar. Belastar dem som är på plats. Svårt att planera verksamheten då det är osäkert att veta hur många som är på plats varje dag.

Organisationsförändring fysioterapeuter och arbetsterapeuter ska arbeta antingen mot särskilt boende eller ordinärt boende. I dagsläget har man arbetat både mot särskilt och ordinärt boende.

Köping: Ökat smittspridning. Covid även på boenden nu. Annars inga andra stora förändringar. Det är ett tufft läge i hemtjänst och på boenden. Mycket planerade aktiviteter får läggas på is.

Fagersta: Mycket personalfrånvaro på grund av pandemin.

Surahammar: Hög personalfrånvaro. Försöker täcka upp så mycket det går.

Skinnskatteberg: Har inte så stor påverkan av pandemin just nu. Har vakanser som påverkar verksamheten.

Hallstahammar: Hög personalfrånvaro men har inte så stor smittspridning. Ingen smitta i något boende än.

Västerås: Väldigt få smittade inom de särskilda boenden, både de som är privat drivna och de som är i egen regi. All personal kommer att erbjudas vaccination för säsongsinfluensan.

2020-10-30

Initiativet med Trygghetsskapande teknik "gasas". Sex verksamheter går igång nu med trygghetsskapande teknik.

Västmanlands sjukhus: Alla försöker komma igång med normal verksamhet men det är svårt på grund av hög sjukfrånvaro och mycket VAB. Det finns en stor oro för den ökade smittspridningen. Hittills är ingen inlagd på IVA för Covid. Många trötta.

Svårt att få igång gruppverksamheter. Slutenvårdsrehabiliteringen har fungerat bra trots Covid

Vårdval Primärvård: Personalen är mycket trötta. Har försökt återgå till normal verksamhet. Mycket arbete med provtagningar för Covid.

Beslut: Informationen noteras

10 TYNGDTÄCKEN

AnneChristine Ahl informerar om Medicintekniska produktrådets (MTP-rådet) rekommendation och fortsatt process. MTP-rådets uppdrag är att genom nationellt ordnat införande samverkar alla Sveriges regioner för att uppnå en jämlik, kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning av nya medicintekniska produkter över hela landet. MTP-rådet, utser vilka medicintekniska produkter som ingår i nationell samverkan och ger rekommendationer om hur de bör införas och användas.

<https://janusinfo.se/nationelltinforandeavmedicinteknik.4.74a8b4c1170b06b45db471a3.html>

MTP-rådets rekommendation gällande tyngdtäcken till regionerna är:

- att **avstå** från att förskriva s.k. tyngdtäcken inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.
- att endast finansiera användning av tyngdtäcken inom ramen för vetenskapliga studier.
- att för pågående användning/förskrivning hitta former för att fasa ut användningen av tyngdtäcken som offentligt finansierad behandlingsåtgärd.

Arbete pågår med bland annat förskrivande verksamhetschefer pågår nu för att förbereda detta inför första nämndmötet 2021.

Nuvarande regelverk gäller tills vidare.

Beslut: Informationen noteras

2020-10-30

11 ÖVRIGT

Ny produkt i specialsortimentet

Sara Steady införs i specialsortimentet dvs kan förskrivas efter samråd med hjälpmedelskonsulent. Hjälpmedlet kan möjliggöra att en ensam vårdpersonal kan hjälpa en patient med förflyttning samt att patienten tryggt kan delta mer aktivt än då lyft används. ISO kod 12 31 21 Överflyttningsplattformar.

<https://www.arjo.com/sv-se/produkter/safe-patient-handling/standing-and-raising-aid/sara-stedy/>

Beslut: Information noteras

Smittskyddsregler på Hjälpmedelscentrum

Viktigt att fortsätta följa de rekommendationer som finns. Hjälpmedelscentrum har uppdaterat sina smittskyddsregler som gäller från vecka 45.

För att en utprovning ska utföras utan risk för smittspridning uppmanas **all** personal som är med vid en utprovning att använda arbetskläder och skyddsutrustning i form av visir och ev. munskydd, plastförkläde och handskar.

Beslut: Information noteras

Utvärdering Hjälpmedelshandboken

Den årliga enkäten för att utvärdera hjälpmedelshandboken har i år haft en högre svarsfrekvens med totalt 141 svarande jämfört med förra årets 85. Svarsfrekvensen är dock fortfarande låg sett till antalet förskrivare.

Den sammanfattade upplevelsen av Hjälpmedelshandboken är på samma nivå som 2019 med en skattning på 3,5 av 5.

71 svarande av 141 använder aldrig eller nästan aldrig Hjälpmedelshandboken vilket kan anses anmärkningsvärt.

Hjälpmedelsstrateg Liselotte Eriksson fortsätter arbete med handboken och hur Hjälpmedelscentrum kan hjälpa förskrivarna att mer aktivt använda handboken

Beslut: Information noteras

Övrig information

Öppet brev från Sveriges Arbetsterapeuter angående risken att spara på hjälpmedel och hjälpmedelsförskrivning.

Beslut: Information noteras

2020-10-30

12 MÖTESTIDER ÅR 2021

22 januari 9:00-12:00 teams-möte
16 april 9:00-12:00 teamsmöte
23 augusti 9:00-12:00 beroende på pandemi ev teams-möte
22 oktober 9:00-12:00 beroende på pandemi ev. teamsmöte
Lokal HMC Viggen är också bokad

Vid pennan
Liselotte Eriksson